Lista 13

Zadanie 1. Rozważmy grupę G i zdefiniujmy w niej *sprzężenie* (względem elementy g) $\varphi_g : G \to G$:

$$\varphi_g(x) = gxg^{-1} \quad .$$

Pokaż, że

- $\varphi_{ab} = \varphi_a\varphi_b$;
- φ_a jest izomorfizmem z G w G;
- jeśli $H \leq G$ to $\varphi_a(H) \leq G$ (podgrupa sprzężona).

Zadanie 2 (Nie liczy się do podstawy). *Typem* permutacji $\sigma \in S_n$ nazywamy ciąg $(n_1, \dots, n_n)$, gdzie n_i to liczba cykli długości i w rozkładzie σ na cykle rozłączne.

Pokaż, że dla dwóch permutacji σ, τ permutacja $\tau^{-1}\sigma\tau$ ma taki sam typ, jak permutacja σ.

Wywnioskuj z tego, że jeśli dla $H \leq G \leq S_n$ mamy, że dla każdego możliwego rozkładu na cykle H zawiera albo wszystkie, albo żadne elementy danego typu z G, to $H \trianglelefteq G$.

Korzystając z tego faktu pokaż, że podgrupa $\{e, (1,2)(3,4), (1,3)(2,4), (1,4)(2,3)\} \leq S_4$ jest podgrupą normalną (w S_4).

Wskazówka: Jak wygląda rozkład na cykle elementów w grupie sprzężonej?

Zadanie 3. Znajdź wszystkie podgrupy normalne w grupie obrotów i odbić kwadratu. Dla którejś z nietrywialnych podaj tabelę działań w grupie ilorazowej (tj. grupie warstw podgrupy normalne).

Wskazówka: Co wiesz o grupach rzędu 4?

Zadanie 4. Wykonaj poniższe obliczenia modulo $3, 5$ oraz 15. Oznaczenie 62^{-1} oznacza element odwrotny do $62 \mod m$ w odpowiednim $\mathbb{Z}_m$.

- $-(125 \cdot 18 + 32 \cdot 49)^{-1} \cdot (75 \cdot 27 - 16 \cdot 7) + (77 \cdot 22^{-1} - 18 \cdot 255)$;
- $15^7 - 343^{12} \cdot 241^4 + 175 \cdot 123 - (176^{-1})^4 \cdot 121^2$.

Zadanie 5. Rozpatrz działanie algorytmu Euklidesa na dwóch kolejnych liczbach Fibonacciego. Jak wygląda para liczb trzymanych po k-tym kroku? Udowodnij, że dla pary liczb (F_{n+1}, F_{n+2}) algorytm wykonuje przynajmniej n kroków.

Pokaż, że algorytm Euklidesa (w którym zastępujemy a przez $a \bmod b$, a nie a przez $a - b$) wykonuje $\mathcal{O}(\log(a) + \log(b))$ kroków.

Wskazówka: Pokaż, że w jednym kroku któraś z liczb zmniejsza się o połowę.

Zadanie 6. Uogólnij algorytm Euklidesa dla większej liczby liczb $m_1, m_2, \dots, m_k$. Pokaż, że $\mathrm{nwd}(m_1, \dots, m_k) = \sum_{i=1}^{k} x_i m_i$ dla pewnych liczb całkowitych x_i.

Wskazówka: Rozważ, co zwraca algorytm Euklidesa dla dwóch liczb m_1 oraz $m_2m_3\cdots m_k$. Rekurencyjnie postępuj dla $m_2m_3\cdots m_k$.

Zadanie 7. Pokaż, że dla niezerowych liczb całkowitych a, b istnieją dokładnie dwie pary liczb całkowitych (x, y), takich że:

- $xa + yb = \mathrm{nwd}(a, b)$ oraz
- $|x| < \frac{b}{\mathrm{nwd}(a,b)}$, $|y| < \frac{a}{\mathrm{nwd}(a,b)}$.

Pokaż ponadto, że w jednej z tych par x jest dodatnie, a y niedodatnie, zaś w drugiej odwrotnie.

Wskazówka: Wydziel najpierw przez $\mathrm{nwd}(a, b)$.

Zadanie 8. Oblicz nwd dla następujących par liczb. Przedstaw je jako kombinację liniową (o współczynnikach całkowitych) tych liczb.

$$\{743, 342\}, \{3812, 71\}, \{1234, 321\}.$$

Zadanie 9. Pokaż, że jeśli n, m są względnie pierwsze, to $\varphi(nm) = \varphi(n) \cdot \varphi(m)$.

Ile wynosi $\varphi(p^k)$, gdzie p jest liczbą pierwszą a $k \geq 1$? Określ, ile wynosi $\varphi(p_1^{\alpha_1} \cdot p_2^{\alpha_2} \cdots p_k^{\alpha_k})$ dla $p_1, p_2, \dots, p_k$—różnych liczb pierwszych.

Wskazówka: Pierwsza część: najprościej z Chińskiego Tw. o resztach; da się też "na palcach", ale nie jest to takie łatwe.

Zadanie 10. Oblicz φ dla następujących liczb: $7, 9, 27, 77, 143, 105$. Możesz skorzystać z Zadania 9.

Zadanie 11. Podaj dowolne rozwiązanie w liczbach naturalnych poniższych układów równań.

$$\begin{cases} x \bmod 7 = 1 \\ x \bmod 5 = 4 \end{cases} \quad \begin{cases} x \bmod 9 = 8 \\ x \bmod 11 = 3 \end{cases} \quad \begin{cases} x \bmod 13 = 3 \\ x \bmod 17 = 11 \end{cases} \quad .$$